VASILE MAIEREAN Complexul lui Iuda
(din revista LUMEA nr.10 /2012)

Crestinortodox.ro

MOTTO:
Cu acest gând
plin de bucurie,
pentru voi toți,
eu mă voi spânzura.
(Evanghelia după Iuda)

COMPLEXUL LUI IUDA
STUDIU ÎN OGLINDĂ
CAZUL TOLKACEV VERSUS CAZUL WALKER

Cetățeanul sovietic **Adolf Georgevici Tolkacev**, cercetător la Institutul Aviației din Moscova, a fost arestat de KGB în iunie 1985, în timp ce încerca să transmită documente secrete de natură militară Statelor Unite. Conform documentelor recent desecretizate de americani, spionul cu numele de cod *GTVANQUISH* a furnizat, timp de peste 7 ani (1977-1985), un volum uriaș de informații din domeniul cercetării și dezvoltării tehnologiei militare sovietice, al avioanelor, rachetelor balistice și al altor tehnologii aerospațiale. În octombrie1985, în *Washington Post*, Tolkacev era apreciat ca *una dintre cele mai valoroase surse ale CIA din Uniunea Sovietică*.

Cetățeanul american **John Anthony Walker Jr.**, fost subofițer în US Navy (Marina Militară Americană), specialist în comunicații, a fost arestat de FBI în mai 1985, pentru spionaj în favoarea Uniunii Sovietice. Timp de peste 17 ani (1968-1985), Walker a desfășurat o operațiune de spionaj de mare amploare, furnizând o cantitate imensă de informații despre armamentul, tactica de luptă a navelor de suprafață și submarinelor precum și materiale criptografice care au permis sovieticilor să descifreze peste un milion de mesaje secrete ale americanilor. În 1990, într-un articol din *New York Times*, se relata: *unii experți în spionaj estimează că Walker a furnizat suficiente informații despre coduri pentru a modifica echilibrul de putere dintre Rusia și Statele Unite*.

DATE BIOGRAFICE.

ADOLF GEORGEVICI TOLKACEV s-a născut în anul 1927 la Aktyubinsk (Kazahstan). În 1948 a urmat un curs de mecanică-optică radar, iar în 1954 a absolvit Institutul Politehnic din Harkov. De atunci, a lucrat ca proiectant principal de sisteme la Departamentul de Cercetări Științifice pentru Radio din cadrul Institutului Aviației din Moscova-MAI (Universitatea de Stat pentru Tehnologii Aerospațiale). Nu a fost membru al PCUS.

Soția lui Tolkacev, Natalia Ivanova, de naționalitate evreică, s-a născut în anul 1935 și a lucrat ca inginer electronist tot la MAI, fiind specialistă în antene.

Tolkacev câștiga cam 350 ruble pe lună. Salariul soției dubla această sumă. Un salariu mediu era atunci cam de 120 de ruble (40 de dolari la rata de schimb a acelei perioade).

Cei doi aveau un fiu pe nume Oleg, născut în 1966 care, din 1982 studia la Institutul de Arhitectură. Familia Tolkacev locuia într-un apartament de două camere, la etajul 9 al unui bloc.

JOHN ANTHONY WALKER JR. s-a născut în anul 1937, în Scranton, Pennyslvania, fiu mijlociu al unui agent de vânzări al Studioului Cinematografic Warner Brothers și al unei mame italiano-americană. Cu toate că figura sa permanent solară i-a adus porecla de *Smilin' Jack (Jack Zâmbărețul*), copilăria sa a fost una traumatizată de comportamentul abuziv al unui tată alcoolic. Înzestrat cu energie și cu un spirit întreprinzător remarcabil, după ce tatăl său și-a părăsit familia, John jr. a avut diverse slujbe (comis voiajor,

plasator la cinematograf etc.). La 16 ani a reușit chiar să cumpere o mașină din economiile sale.

În 1955, fiind arestat pentru un delict minor, judecătorul i-a oferit posibilitatea să opteze între recluziune și intrarea în serviciul militar. Astfel, Walker s-a angajat în US Navy. La început a lucrat ca operator radio la bordul unui distrugător-escortă, după care a intrat în echipajul portavionului USS Forrestal. După ce s-a calificat la o școală de submarine, a fost repartizat pe submarinul USS Razorback (SS-394). În acea perioadă, Walker, a primit și avizul pentru munca cu documente Top Secret, fiind declarat corespunzător în cadrul Personnel Reliability Program (Programul de Siguranță a Personalului), o evaluare psihologică care asigură ca numai personalul de cea mai mare încredere să aibă acces la informații din zona complexelor dotate cu arme nucleare. Au urmat apoi activități pe submarinul purtător de rachete balistice Polaris USS Andrew Jackson (SSBN-619), pe submarinul USS Simon Bolivar (SSBN-641) și de supervizor la Centrul de Comunicații al Bazei US Navy din Atlantic, de la Norfolk. Calificat inițial în întreținerea echipamentului criptografic, Walker și-a completat apoi studiile devenind în final subofițer principal. În același timp cu activitatea desfășurată în US Navy, el a fost și patronul unui magazin de piese radio pentru submarine cu rachete nucleare, a avut un bar și a inițiat o afacere cu taxiuri și mașini de închiriat. În 1976 s-a pensionat din US Navy și și-a deschis o firmă de detectivi particulari.

S-a căsătorit cu Barbara Crowley în anul 1957. Au avut împreună trei fete și un băiat. În 1976 a divorțat, în mare parte datorită comportamentului greu de suportat al unei soții stăpânită de boala pe care el o ura cel mai mult: alcoolismul.

Norfolk - Baza US Navy (foto: WIKIPEDIA .ORG)

BAZA RECRUTĂRII.

În manualele de specialitate se stipulează că recrutarea unui agent poate avea loc pe bază de opinii ideologice și/sau pe bază de cointeresare materială. Există și o a treia cale, mai dificilă, cea a recrutării pe bază de material compromițător. Mai franc spus, prin șantaj. Dar, să nu ne indignăm. Trădarea își

merită prețul. Se dă trădătorului, ce-i al trădătorului.

Operațiunea de spionaj s-a declanșat în cazul TOLKACEV după cinci încercări ale acestuia de abordare a unor diplomați de la ambasada americană din Moscova, în principal prin aruncarea unor plicuri cu mesaje și documente în mașinile lor. Convinși de importanța materialelor, după câteva luni de ezitări, în martie 1975, americanii au acceptat contactul și au trecut la organizarea activităților clandestine cu Tolkacev. A urmat o colaborare de mare succes care a durat 7 ani. Dar și o îndelungată și dificilă negociere a sumelor pretinse de spion ca recompensă, care s-a soldat în final cu stabilirea unui salariu echivalent cu salariul președintelui SUA pentru activitatea sa până în 1979 și cu un salariu chiar mai mare după aceea, în raport de eficiența în furnizarea de informații. Această sumă de bani a fost făcută depozit la o bancă cu o dobândă de 8,75%, fiindu-i disponibilă oricând dorea sau dacă fugea în Statele Unite împreună cu familia. Bazat pe contul său aflat în custodie, de peste un milion de dolari, reprezentând salariul acumulat până în decembrie 1983, câteva sute de mii de ruble reprezentând dobânda, i-au fost înmânați cash.

Subiectul opiniilor ideologice în motivarea trădării sale a fost permanent prezent în notele către Centrala din Langley. Când a fost întrebat, în cursul primei sale întâlniri, despre motivele pentru care abordase spionajul american, Tolkacev a spus că " *era un disident din inimă care putea sprijini Occidentul prin furnizarea unor informații de valoare la care avea acces… că-și pierduse de mult interesul față de politică întrucât aceasta devenise învăluită într-o demagogie ipocrită de netrecut*. Ulterior a precizat că Soljenițîn și Saharov au jucat, prin operele lor, un rol semnificativ în declanșarea resorturilor care l-au dus la hotărârea de a acționa prin trădare împotriva sistemului. Mai greu de acceptat ni se pare afirmația, repetată cu obstinație, că tratamentul brutal aplicat părinților soției în anii '30 (anii stalinismului!), fusese un factor cheie în motivarea sa de a acționa împotriva regimului sovietic. Pare plauzibil?

În cazul lui WALKER lucrurile s-au desfășurat și mai atipic. La 18 decembrie 1967, viitorul spion a intrat în ambasada sovietică din Washington și și-a oferit serviciile împreună cu un set de materiale confidențiale ale US Navy. Dintre acestea cel mai important s-a dovedit a fi un document al National Security Agency-NSA (Agenția de Securitate Națională), în care se enumerau setările pentru lunile următoare ale mașinii de criptat americane KL-47. Sovieticii deja primiseră unele documente ale NSA de la un alt spion și, după compararea cu marcajul și formatul acestora, și-au dat seama că documentul cu setările cheilor de cifrare adus de Walker era autentic. Rezidentul KGB din ambasadă, care nu se dădea în vânt nici el după cei care își ofereau spontan serviciile, a avut capacitatea de a aprecia la justa lor valoare documentele oferite de vizitator. El a sesizat că s-a creat un moment operativ oportun pentru recrutarea unei surse valoroase, fiind în totalitate de acord și cu modul de abordare a ofertei de către Walker. În raportul ulterior întocmit către Centrală rezidentul a precizat că americanul l-a impresionat favorabil *pentru că n-a spus*

nimic despre dragostea sa pentru comunism, pe care cei mai mulți prefăcuți o declarau. El propunea strict o afacere. Trădătorul a primit imediat câteva mii de dolari numerar și a fost scos cu discreție din ambasadă într-o mașină. Din acel moment, Walker și-a desfășurat activitatea de spionaj, primind un venit de mai multe mii de dolari pe lună astfel încât, conform unui raport prezentat în anul 2002 de către Office of the National Counterintelligence Executive (Oficiul Contrainformațiilor Naționale), el este unul dintre puținii spioni despre care se crede că ar fi câștigat mai mult de un milion de dolari compensații pentru spionaj.

De-a lungul celor 17 ani de spionaj, Walker nu a simțit nevoia să se justifice față de nimeni în plan moral, poate doar față de el însuși. După condamnarea sa, în memoriile pe care le-a scris a căzut și el în păcatul motivării trădării prin prisma trăirilor psihice și opiniilor ideologice. Dacă tot face pușcărie, măcar să afle lumea *adevărul lui* despre democrația americană. Astfel, aflăm din volumul de amintiri *Viața mea de spion* (*My Life as a Spy: One of America's Most Notorious Spies Finally Tells His Story*, Prometheus Books, 2008), în primul rând faptul că Walker disprețuia US Navy deoarece încuraja alcoolismul printre marinari și familiile acestora. Apoi aflăm, cu subiect și predicat, că dincolo de problema pecuniară și *nemulțumirea politică a jucat un rol* în opțiunea sa de a spiona pentru sovietici. El suspecta că *asasinarea lui John F. Kennedy fusese proiectată de lideri guvernamentali și corporatiști, cu intenția de a preveni ca președintele american să acționeze pentru moderarea Războiului Rece.* Rememorând evoluția sa *de la admirația față de extrema dreaptă anti-comunistă a mișcării John Bircher din anii '50, până la respingerea Războiului Rece*, relatează că era convins că sovieticii nu erau adversarul agresiv de care, Occidentul în general, și SUA în special, să se teamă. *Farsa Războiului Rece și mașina absurdă de război care au produs demoni constituiau o glumă jalnică pentru mine*, precizează Walker. Pare plauzibil?

SISTEMELE DE LUCRU ALE SERVICIILOR DE SPIONAJ.

La începutul operațiunii TOLKACEV, CIA a optat pentru sisteme de legătură impersonală, spionul fiind dotat cu cerneală simpatică, cu un cifru de tip *one-time pad*-OTP și cu echipamente pentru comunicații pe unde scurte. Acestea au rămas însă să fie folosite doar în caz de urgență deoarece, la insistențele lui Tolkacev, sistemul de legătură a fost pe toată perioada colaborării aproape în exclusivitate contactul direct între agent și ofițerii de caz. Acest mod de lucru, puțin uzitat în operațiunile de spionaj de mare anvergură, a necesitat din partea ofițerilor CIA eforturi maxime și o ingeniozitate dusă până dincolo de granițele profesionalismului. În cei 7 ani s-au realizat astfel zeci de întâlniri cu Tolkacev în Moscova, pentru realizarea fiecăreia dintre ele contribuind un colectiv de ofițeri, utilizându-se metode sofisticate de derutare a masivului filaj sovietic și deghizaje. A fost folosită până și prea riscanta tehnică de contrafilaj denumită *Jack in the Box*-JIB. Aceasta constă din folosirea unei cutii care are în ea un

dispozitiv cu resort reprezentând partea superioară a corpului unei persoane. Cutia se plasează pe scaunul din spate al unui automobil, alături de ofițerul care va realiza legătura cu agentul. Plecați din ambasadă în această formulă, șoferul automobilului este obligat să conducă de așa manieră încât o perioadă scurtă de timp să dispară din câmpul vizual al filajului, momente în care ofițerul de caz sare din mașină și concomitent este activat mecanismul din cutie care va înlocui silueta celui plecat.

Pentru copierea documentelor secrete sustrase, Tolkacev a primit opt aparate de fotografiat ultra-performante (printre care un Pentax de 35 mm), unele dintre ele produse numai în laboratoarele CIA. I s-a confecționat și o legitimație falsă de acces la biblioteca Institutului. La solicitarea sa expresă (*n-aș dori să port o discuție cu organele KGB-ului*), i s-a furnizat o pilulă cu cianură, pentru a o folosi în cazul în care ar fi considerat că moartea sa fulgerătoare este ultima opțiune posibilă.

Sovieticii au folosit cu WALKER în exclusivitate sistemul de legătură impersonală. La întâlnirea avută cu un ofițer KGB, la o lună după vizita sa la ambasada URSS din Washington, a primit schițele ascunzătorilor (cunoscute în literatura de specialitate sub denumirea de *căsuțe poștale impersonale*-CPI) unde să depună pachetele cu documentele secrete copiate și de unde să ridice banii și instrucțiunile Centralei de spionaj. În următorii 10 ani, Walker nu a mai realizat nici un contact direct cu un ofițer de legătură.

KGB-ul a furnizat spionului său un dispozitiv electronic care putea citi cablarea rotorului mașinii de criptat KL-47, precum și un aparat foto miniaturizat Minox. La un moment dat, Walker însuși a falsificat documentele necesare pentru a obține reînnoirea permisului de securitate, ceea ce i-a facilitat accesul în continuare la documente clasificate.

APORTUL INFORMATIV.

TOLKACEV a furnizat americanilor copii de pe mii de documente cu informații detaliate privind rezultatul cercetărilor făcute de sovietici în domeniul dezvoltării aviației militare: sistemele de radar, de orientare și recunoaștere aeriană, sistemele de țintire cu armamentul al diferitelor avioane, echipamentele electronice ale avioanelor și sistemelor de control etc. Astfel, cercetătorii americani au avut la dispoziție prin intermediul spionului date detaliate despre: radarul sovietic Phazotron (proiectele R 23, R 24, R 33, R 27, R-60 și S-300), radarele și sistemele electronice de bord utilizate pe avioanele de vânătoare MiG-29, MiG-31 şi Su-27. Au fost apreciate în mod deosebit și folosite și informațiile despre rachetele balistice sovietice de ultimă generație (*Niciodată n-am obținut asemenea detalii asupra înțelegerii acestor sisteme*-citat din raport CIA).

MiG-31 (foto: DEFENCE.PK)

WALKER a pus la dispoziția sovieticilor traficul de comunicații și listele de chei pentru sistemele criptografice folosite curent de US Army (Armata Statelor Unite): KW-7, KY-8, KG-14, KWR-37 și KL-47. Pe lângă materialele criptografice a furnizat și copii de pe documente secrete care cuprindeau ordine de operațiuni, planuri de luptă, manuale tehnice, sinteze cu informații secrete, localizarea submarinelor nucleare americane, procedurile pentru lansarea rachetelor nucleare, sistemele de urmărire a submarinelor nucleare sovietice și localizarea microfoanelor subacvatice folosite în acest scop.

După pensionarea din US Navy, în 1976, pentru a avea acces în continuare la documentele secrete ale Marinei, Walker a acționat pentru constituirea și administrarea unei rețele de spionaj, sens în care a recrutat încă trei persoane care, până la căderea din 1985, au contribuit substanțial la aportul informativ adus sovieticilor.

JERRY ALFRED WHITWORTH, prieten, subofițer în US Navy, specialist în transmisiuni, a fost recrutat de Walker în anul 1975. Timp de 10 ani, perioadă în care a lucrat și la centrul de telecomunicaţii Naval Air Station din Alameda, California și pe portavionul cu propulsie nucleară USS Enterprise (CVN-65), a trimis sovieticilor copii de pe mesajele din traficul de comunicații cifrate și liste de chei pentru sistemele criptografice, precum și informații despre cel mai performant sistem american de criptare a convorbirilor telefonice.

Portavionul USS Enterprise (foto: AVIATIONINTEL.COM).

ARTHUR JAMES WALKER, frate, locotenent-comandor în retragere, angajat ca militar cu contract la un antreprenor cu lucrări de inginerie și reparații capitale pentru US Navy, a fost recrutat în 1981. El efectua reparații ale echipamentelor de înregistrare de pe anumite nave de luptă și elabora manualele de control al deranjamentelor tehnice. Timp de patru ani, i-a dat fratelui său John, pachete cu documente clasificate privind procedurile de control al deranjamentelor tehnice, rapoarte secrete despre accidentele suferite de submarinele americane, hărți cu localizarea navelor avariate și sinteze de evaluare a schimbărilor în strategia de apărare a USArmy.

MICHAEL LANCE WALKER, fiu, marinar pe portavionul cu propulsie nucleară USS Nimitz (CVN-68), a fost recrutat de Walker în anul 1983. Activitatea sa la bordul navei era o muncă de secretariat, principala atribuție fiind aceea de ardere a documentelor secrete ce trebuiau distruse. Din sacii cu astfel de materiale, ca și din seiful cu documente secrete al cărui cifru îl dezlegase, Michael i-a dat tatălui său, pentru a fi trimise KGB-ului, peste 1.500 de documente confidențiale. Acestea cuprindeau materiale despre sistemele de armament, controlul și procedurile de inițiere a lansărilor armelor nucleare, procedurile de comandă, metodele de identificare a inamicului, precum și hărți cu deplasarea navelor comerciale și de război în Marea Mediterană.

Portavionul USS Nimitz (foto: RESCUEATTEMPT.COM)

CĂDEREA SPIONILOR.

În luna iunie 1985, KGB-ul l-a arestat pe TOLKACEV și pe ofițerul său de legătură care venise la o întâlnire de rutină cu acesta. Asupra ofițerului CIA au fost găsite cinci aparate foto miniaturale, un plic cu câteva mii de ruble și o notă în care se mulțumea agentului pentru informațiile foarte importante pe care le trimisese la întâlnirea anterioară. Cauza căderii spionului a constituit-o divulgarea identității lui sovieticilor de către Edward Lee Howard, un fost ofițer CIA care, aflat în fața primei sale misiuni în străinătate, a luat cunoștință despre operațiunea Tolkacev în cursul pregătirii pentru plecare la post. La scurt timp, în urma unor investigații aprofundate de securitate acesta a fost concediat.

În mod cu totul inedit, simultan, sovieticii erau informați despre activitatea clandestină a lui Tolkacev și de către Aldrich Hazen Ames, una dintre

cele mai valoroase *cârtițe* pe care KGB-ul o avea în interiorul CIA.

WALKER a fost arestat de FBI pe data de 20 mai 1985. Asupra sa au fost găsite 127 de documente clasificate sustrase de pe portavionul USS Nimitz de către fiul său. Percheziția efectuată la domiciliu a permis descoperirea unei mari cantități de probe despre rețeaua de spionaj, inclusiv chitanțe ale plăților către Jerry Whitworth. În prima ședință de anchetă Walker a relatat ansamblul întregii sale activități clandestine. Drept urmare, au fost arestați de FBI în zilele următoare Jerry Alfred Whitworth, Arthur James Walker și Michael Lance Walker, aflat în acel moment pe nava USS Nimitz în portul israelian Haifa.

Căderea acestei rețele de spionaj s-a datorat în exclusivitate Barbarei Crowley, fosta soție a lui Walker, de care divorțase în 1976. Surprins cu documente clasificate ale US Navy asupra lui, Walker a făcut fatala greșeală de a-i spune soției despre activitatea sa clandestină încă din 1968, cu toate că Centrala KGB îi interzisese cu desăvârșire așa ceva. Supărată că Walker refuza să îi acorde o rentă de 10.000 de dolari, în noiembrie 1984, Barbara Crowley, l-a denunțat FBI-ului că desfășoară activități de spionaj în favoarea sovieticilor. Demararea anchetei a întârziat patru luni, întrucât denunțătoarea nu părea deloc credibilă, atât datorită dimensiunii incredibile a operațiunii de spionaj care se întrezărea, cât mai ales a faptului că pe parcursul primei depoziții, la ea acasă, a consumat două sticle de votcă, în fața unui agent special FBI tot mai uluit.

În martie 1985, Centrala FBI a autorizat o investigare totală a cazului, la care a luat parte și Naval Investigative Service-NIS (Serviciul de Investigații al Marinei). S-a pus în aplicare un complex de măsuri informativ-operative (investigații, combinații operative în care a fost implicată și una din fiicele spionului, filaje, ascultarea secretă a telefoanelor etc.). Astfel, în mai 1985, arestările au survenit în mod inevitabil.

DEZNODĂMÂNTUL JURIDIC.

La 25 septembrie 1986, agenția de știri TASS a anunţat că ADOLF GEORGEVICI TOLKACEV, judecat și condamnat la moarte pentru înaltă trădare, a fost executat cu o zi înainte.

JOHN ANTHONY WALKER JR., urmare unor negocieri în cursul anchetei, a scăpat de pedeapsa capitală, în sarcina sa reținându-se numai cinci capete de acuzare pentru spionaj. A primit trei sentințe de închisoare pe viață cu dreptul de a face cerere de eliberare condiționată în mai 2015, când va fi ispășit 30 de ani de recluziune. În prezent se află încarcerat la Federal Correctional Complex, din orașul Butner, Carolina de Nord.

JERRY ALFRED WHITWORTH găsit vinovat în opt capete de acuzare pentru spionaj, a fost condamnat la 365 de ani de închisoare și la o amendă de 410.000 de dolari. Are posibilitatea de a cere eliberarea condiționată în februarie 2048, când ar avea 111 ani. În prezent se află în penitenciarul de înaltă securitate din Atwater, California.

ARTHUR JAMES WALKER a primit trei sentințe de închisoare pe viață, plus

o amendă de 250.000 de dolari, cu dreptul de a face cerere de eliberare condiționată în mai 2015.

MICHAEL LANCE WALKER, găsit vinovat în cinci capete de acuzare pentru spionaj, a primit numai 25 de ani de închisoare. Durata acestei pedeapse fusese una dintre clauzele înțelegerii încheiate de tatăl său cu procurorii federali. În februarie 2000, la vârsta de 37 de ani, după ce ispășise 15 ani de recluziune, i s-a aprobat cererea de eliberare condiționată și a fost pus în libertate.

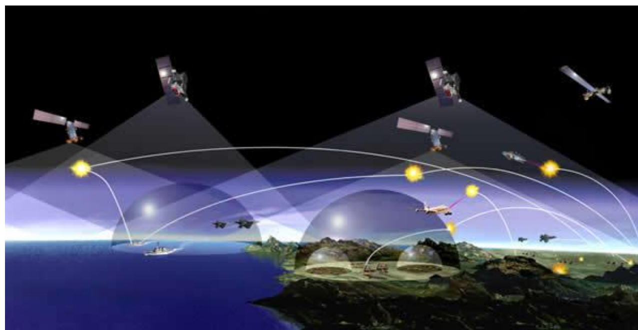
CONCLUZII.

Valoarea aportului informativ a lui Tolkacev a fost dată de numărul imens de documente secrete din domeniul sistemelor de armament sovietice, cu precădere din cercetările aerospațiale, livrate CIA. Beneficiind de aceste date, americanii au economisit miliarde de dolari în propriile proiecte de cercetare și dezvoltare a tehnologiilor militare.

Analiști specializați în operațiuni de spionaj au apreciat că materialul tehnico-științific furnizat de spion ar fi putut fi un factor hotărâtor în câștigarea multor bătălii de către americani, în cazul izbucnirii unei confruntări armate cu Uniunea Sovietică.

Walker a fost însă cu mult mai valoros. Prin punerea la dispoziția sovieticilor, în timp real, a celor mai importante sisteme criptografice folosite de americani și a unei cantități uriașe de documente secrete privind tehnica de vârf și strategia militară a SUA, acest spion nu poate fi comparat cu nimeni din branșă. Nici un alt agent nu a furnizat vreodată, în mod atât de sistematic, informații de o asemenea importanță, pe o astfel de durată incredibil de mare. Boris Solomatin, locțiitor al șefului Primului Directorat (spionajul) al KGB, a precizat: *Walker a fost echivalentul unui oficial din interiorul Pentagonului prin care am aflat secretele cele mai vitale ale SUA…Informațiile lui nu numai că ne-au folosit la confruntarea permanentă pe linie de spionaj, ci ne-au ajutat în timp să studiem și să înțelegem actuala gândire militară americană...Dacă ar fi existat un război, l-am fi câștigat.*

Anumiți analiști politici au apreciat că, fiind *sursa cheie* pentru sovietici în privința submarinelor americane cu rachete, Walker a influențat și stabilirea echilibrului mondial care a stat la baza evitării izbucnirii unei conflagrații nucleare.

Sisteme multiple de protecție împotriva rachetelor balistice (foto: DESCOPERA.RO)

Recrutările celor doi spioni nu au fost recrutări propriu-zise, ci mai degrabă au fost tratative pentru încheierea unor afaceri cu clauze pecuniare riguros negociate. În ambele cazuri inițiativa contactelor cu serviciile de spionaj le-a aparținut în exclusivitate trădătorilor.

Sistemele de legătură folosite în cele două operațiuni de spionaj au jucat un rol primordial în asigurarea longevității activității clandestine a fiecăruia dintre ei.

Folosirea de către americani cu predilecție a contactelor directe pentru asigurarea legăturilor cu Tolkacev a necesitat din partea ofițerilor de caz un efort uriaș, desfășurat de-a lungul a peste șase ani, sub presiunile permanente ale insistentului filaj sovietic. Riscul asumat de CIA ni se pare nejustificat, în condițiile în care la întâlniri nu se făcea decât o predare-primire de materiale, analiza și instrucțiunile fiind exclusiv în competența Centralei din Langley. Sigurul câștig al acestui sistem de legătură era faptul că îi oferea spionului posibilitatea menținerii în plan psihic a determinării de a trăda. Previzibila consecință s-a produs. Atât ofițerul de legătură, cât și Tolkacev au fost prinși și arestați cu materiale compromițătoare asupra lor.

Dar principala cauză a căderii lui Tolkacev a fost maniera dezastruoasă în care CIA a gestionat secretul identității spionului. În mod cu totul inexplicabil, numele și activitatea sa clandestină au ajuns să fie cunoscute în diferite departamente ale CIA și chiar în afara agenției, culminând cu deconspirarea și față de un ofițer începător în ale spionajului, cu verificările de securitate nefinalizate. Rezultatul a fost pe măsură. Numele și activitatea clandestină a acestui spion extrem valoros au fost divulgate concomitent KGB-ului, nu de unul, ci de doi ofițeri CIA. O rușine!

Aspectul cel mai penibil pentru americani, la *bilanțul* operațiunii de spionaj a lui Walker, este faptul că, timp de 18 ani, uriașele structuri specializate ale SUA, ale căror resurse sunt practic nelimitate, nu au fost conștiente nici un moment de mult prea păguboasa activitate a trădătorului.

Utilizarea în mod ireproșabil a sistemului CPI pentru legăturile cu Walker a fost unul din principalele atuuri ale spionului, asigurându-i acestuia peste 17 ani de activitate clandestină în siguranță.

În jurul identității lui Walker sovieticii au construit un scut de protecție ingenios gestionat. Informațiile facilitate de activitatea de spion a lui Walker au fost exploatate cu cea mai mare atenție pentru a nu se periclita secretul identității sale. De exemplu, din acest motiv în timpul războiului din Vietnam multe informații valoroase nu au fost aduse și la cunoștința *tovarășilor* nord-vietnamezi. Despre activitatea de spion și identitatea sa reală au cunoscut doar 12 persoane, aici incluzându-se și ofițerii de legătură care s-au perindat la ambasada URSS-ului din Washington.

Căderea lui Walker s-a datorat numai ușurinței cu care a tratat spionul principalul postulat al muncii clandestine: S*ă nu ai încredere în nimeni! Nici în*

tine! Soția, care nu avea ce căuta în ecuația lui cu sovieticii, a fost veriga slabă a *rețelei*. Soția și fiul lui Tolkacev nu au cunoscut despre activitatea de spion a acestuia. Cel puțin asta susținea Tolkacev în notele către CIA. Probabil că americanii l-au crezut, mai ales că era mai comodă o astfel de atitudine, decât să-și facă griji și pe acest segment de vulnerabilitate. În condițiile în care spionul, timp de 7 ani, ziua și noaptea, a fotografiat acasă, într-un apartament de două camere, mii de documente sustrase de la locul de muncă, noi nu credem că cel puțin soția, specialist și ea în sisteme de comunicații, nu a sesizat nimic neobișnuit. Și în plus nu credem că o soție, cât ar fi de naivă, nu cere explicații serioase când soțul aduce acasă sume imense de bani, care le permit să realizeze lucruri ce nu sunt la îndemâna cetățeanului sovietic de rând (automobil, dacha-casă de vacanță lângă Moscova etc.). Concret, după condamnarea și executarea trădătorului, despre familia acestuia nu s-a mai aflat nimic plauzibil. Cert este că americanii le mai caută și acum pe cele două rude ale spionului milionar pentru a le pune în posesia moșenirii aflată într-o bancă din Wall-Street. Teamă ne este că destinul familiei trădătorului fusese pecetluit premonițional chiar de Tolkacev, când mărturisea că unele din motivațiile care l-au dus pe calea trădării le-a găsit în cărțile lui Soljenițîn despre universurile concentraționare ale Rusiei.

Deznodământul în justiție a venit pentru cei doi trădători ca o mântuire, după atâția ani încărcați de frică, spaime și remușcări. Frica temeinic instalată în subconștient, spaimele punctuale ale activităților clandestine și remușcările perfide, căutând sprijin în mlaștina justificărilor.

Modul concret de pedepsire reflectă complexitatea societății în care trăim. Americanii au căzut *la înțelegere* cu trădătorul lor, care a scăpat astfel de scaunul electric. Rușii l-au executat pe al lor. În mod paradoxal, după cum vedem cu amărăciune din istorie, românii sunt în stare să îi declare eroi pe *vânzătorii* lor. Dacă nu ne credeți, vă readucem în atenție, din istoria apropiată, cazul lui Emil Bodnăraș, cazul generalului Nicolae Militaru și cazul generalului Ion Mihai Pacepa.

Acum, la căderea cortinelor, ne putem permite să observăm în ambele cazuri, bine conturat, complexul lui Iuda. La cei doi trădători găsim aceeași dorință de reabilitare în ochii semenilor care transpare în spectrul de justificări din evanghelia atribuită lui Iuda[1]. În *Evanghelia după Iuda* se pretinde că

trădarea lui Iuda Iscarioteanul ar fi fost determinată de faptul că Isus i-ar fi cerut ca în acest fel să îl ajute pentru a-și îndeplini Sfânta Lucrare. Pe cale de consecință, gestul de trădare comis de Iuda a fost spre binele semenilor, ceea ce i-a permis acestuia, în vanitatea sa, să își anunțe cu bucurie intenția de a merge până la capăt cu propria-i jertfire. *(Cu acest gând plin de bucurie, pentru voi toți, eu mă voi spânzura).*Încasarea celor treizeci de arginți pentru vânzarea lui Isus[2] este teleportată în neantul nesemnificativului.

În această proiecție, trădarea se prefigurează ca o poruncă divină spre binele tuturor și ca o fatalitate pentru asigurarea echilibrului de forțe de care societatea umană are permanent nevoie[3].

Dar presupune și o ipocrizie fără de margini.

gen.br. (r) **Vasile MAIEREAN**

[1] Text apocrif, condamnat ca eretic, la anul 180 A.D., de Sf. Irineu de Lyon, în lucrarea *Adversus Haereses-Împotriva ereziilor (Ei afirmă că trădătorul Iuda cunoștea amănunțit aceste lucruri și că el singur, cunoscând adevărul așa cum nimeni nu-l știa, a dus la capăt taina trădării; toate lucrurile, deopotrivă pământești și cerești, au fost aruncate în confuzie de către acesta. O astfel de poveste închipuită creează ei, pe care o numesc Evanghelia lui Iuda).*

[2] *Unul din cei doisprezece, numit Iuda Iscarioteanul, ducându-se la arhierei, a zis: Ce voiți să-mi dați și eu Il voi da în mâinile voastre? Iar ei i-au dat treizeci de arginți. Şi de atunci căuta un prilej potrivit ca să-L dea în mâinile lor. (Matei 26, 14-16).*

[3] *Trădarea este abilitatea de a merge în același sens cu evenimentele.* (Catherine de Medicis).
Trădarea poate avea loc doar când iubeşti. (John Le Carre).
Niciodată nu te voi trăda de tot; deşi te-am trădat şi te voi trăda la fiecare pas. (Jurământ vieții-Cartea Amăgirilor, Emil Cioran*).*

BIBLIOGRAFIE:

John Barron, *Breaking the Ring: The Bizarre Case of the Walker Family Spy Ring* (Houghton-Mifflin Company, 1987).
Peter Earley, "Boris Solomatin Interview," Crime Library on truTV.com
Robert W. Hunter and Lynn Dean Hunter, *Spy Hunter: Inside the FBI Investigation of the Walker Espionage Case* (Naval Institute Press, 1999).
John Prados, *The Soviet Estimate: U.S. Intelligence Analysis and Soviet Strategic Forces* (Princeton University Press, 1986).
John A. Walker Jr., *My Life as a Spy: One of America's Most Notorious Spies Finally Tells His Story* (Prometheus Books, 2008).
www.cia.gov.library/center-for-the-study-of-intelligence/kent-csi/vol47no3/pdf/v47i3a02p.pdf
www.google.ro/imigres?g=adolf+tolkachev&um
www.google.ro/imigres?g=john+anthony+walker&um